

Pestprotocol

Pieter Zeeman Lyceum

2023 – 2024

Versie	Wijzigingen	Status	Datum	Schrijver	Geaccordeerd door
1.0		Ter beoordeling	2023-06-08	Gbr	
2.0	Gaa		2023-11-08	Gbr	
3.0	Tmm		2023-11-20	Gbr	MT

Inhoud

Pestprotocol.....	0
Pieter Zeeman Lyceum.....	0
2023 – 2024	0
1 Inleiding	2
2 Wanneer spreken we van pesten.....	2
3 De betrokkenen.....	3
4 Het pestprotocol.....	5
5 Draaiboek pestprotocol	6
A. De mentor.....	6
B. De anti-pestcoördinator.....	7
C. De leerlingcoördinator	7
D. De afdelingsleider.....	7
E. De taak van docenten en andere personeelsleden	7
6 Digitaal pesten.....	8
7 Bijlage 1 Anti-pest-contract.....	10
8 Bijlage 2 Meer informatie bij pesten	11
9 Bijlage 3 Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling.....	12
10 Bijlage 4 Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest.....	13

1 Inleiding

Een goed pedagogisch klimaat is een voorwaarde voor leerlingen om zich te kunnen ontwikkelen op een manier die past bij hun eigen mogelijkheden en voorkeuren. Maar wanneer is het pedagogische klimaat goed? Respect is de kernwaarde van het Pieter Zeeman Lyceum (PZL). Het gaat in deze waarde zowel om het geven als ontvangen van respect, om respect voor mensen en de fysieke omgeving. Als respect de motor is van wat wij doen (het mogelijk onbewuste, maar vanzelfsprekende criterium op grond waarvan we besluiten iets te doen of te laten), dan ontstaat er een klimaat van veiligheid in de school. Ieder wordt gekend en erkend, gezien en gewaardeerd in zijn eigen zijn. Deze veiligheid is de basis van een goed pedagogisch klimaat¹.

Ook binnen de mentorlessen komt deze kernwaarde expliciet aan de orde.

Naast de aandacht die docenten en mentoren hiervoor hebben, heeft het PZL een anti-pestcoördinator, mevr. Brouwer, onze zorgcoördinator. De taak van de anti-pestcoördinator is om zowel preventief als op momenten waarop pestgedrag aan de orde is, op effectieve wijze op te treden tegen pesten.

Het PZL heeft een pestprotocol dat ook te vinden is in dit schrijven. Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken. Wanneer pestgedrag toch plaatsvindt, willen wij kunnen rekenen op een zo goed mogelijke samenwerking tussen school, ouders/verzorgers en leerlingen.

De mentor is op het PZL het eerste aanspreekpunt voor de leerling en diens ouders/verzorgers, ook bij pestgedrag. Als er bij pestgedrag vertrouwelijke zaken aan de orde zijn, kan er contact opgenomen worden met de vertrouwenspersoon, mevr. Beukers.

Indien ouders/verzorgers naar aanleiding van de afhandeling van de peestsituatie een klacht willen indienen, kunnen zij hiervoor terecht bij de klachtencommissie, zie hiervoor de [schoolgids](#).

2 Wanneer spreken we van pesten

Plagen

Plagen is een spel, dat door niemand als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren.

Plagen vindt niet systematisch plaats en heeft geen nadelige gevolgen voor degene die het ondergaat. Er is sprake van gelijkwaardigheid tussen de partijen.

Door elkaar eens uit te dagen, leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die hen later in hun leven van pas komt bij conflicthantering.

Zo kan plagen zelfs een pedagogische waarde hebben.

Pesten

Bij pesten wordt het plagen tot een probleem. De regel geldt, dat degene die het ondergaat, bepaalt wanneer plagen pesten wordt: wat gewenst is en wat niet meer. Wat voor de één een vorm van ongewenst gedrag is, hoeft dat voor de ander niet zo te zijn.

Wat voor de één een grapje of een plagerijtje is, kan door de ander als enorm vervelend of kwetsend

¹ Uit: Met jouw talent vooruit! – Schoolplan Pieter Zeeman Lyceum 2020 - 2024

ervaren worden. Wat misschien niet persoonlijk bedoeld is, kan iemand direct raken. Het wordt een probleem als je er samen niet meer uitkomt. Pesten wordt als bedreiging ervaren. De pester speelt de baas, de gepeste is niet meer in staat voor zichzelf op te komen en ondervindt duidelijk nadelige gevolgen.

We spreken van pestgedrag als het zo regelmatig gebeurt, dat een leerling zich niet langer veilig voelt in de school.

Hoe ziet pesten eruit

- Verbaal en direct
Bijv. schelden, dreigen, belachelijk maken, uitlachen of een bijnaam geven op basis van lichaamskenmerken, (etnische) afkomst, geloof of seksuele voorkeur of n.a.v. een verkeerd antwoord in de klas of soortgelijk gedrag.
- Fysiek
Bijv. trekken, duwen, spugen, schoppen, slaan, laten struikelen, krabben, bijten, aan de haren trekken; seksuele intimidatie of soortgelijk gedrag.
- Isolatie
Bijv. uitsluiten door een klasgenoot voortdurend duidelijk te maken dat hij of zij niet gewenst is, doodzwijgen of roddelen met anderen over de gepeste.
- Intimidatie
Bijv. het dreigen met geweld.
- Discriminatie
Bijv. door in waardering onderscheid te maken op grond van kenmerken die er niet toe doen, zoals sekse, handicap, leeftijd, afkomst, religie, huidskleur, enz.
- Stelen of vernielen van bezittingen
Bijv. het afpakken, beschadigen en kapotmaken van spullen.
- Digitaal pesten
Bijv. door ongewenste berichten (of afbeeldingen), via mail/apps/(chat)programma's en andere media te verspreiden, het gebruiken van digitale (mobiele) apparatuur met de bedoeling iemand te benadelen, te beschadigen of te kwetsen door het verzenden van teksten/foto's/video's. Ook het misbruik van iemands identiteit (zich voordoen als iemand anders) of het uitsluiten in digitale "vrienden" groepen kan als digitaal pesten bestempeld worden.

3 De betrokkenen

Rondom pesten zijn meerdere partijen betrokken: de gepeste leerling(en), de pester(s), de zwijgende middengroep, medewerkers van het PZL en de ouders/verzorgers.

Bij de aanpak van ongewenst gedrag is het altijd noodzakelijk om alle partijen hierbij te betrekken.

De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met allerlei zaken te maken hebben; hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen, etc. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een

slachtoffer te pakken te nemen.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte;
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt;
- het probleem onoplosbaar lijkt te zijn;
- het idee dat je niet mag klikken.

Mogelijke signalen van gepest worden, zijn:

- niet meer naar school willen;
- niet meer over school vertellen thuis;
- nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden;
- slechtere resultaten op school dan voorheen;
- regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen;
- regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben;
- blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen;
- niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben;
- de verjaardag niet willen vieren;
- niet buiten willen spelen;
- niet alleen een boodschap durven doen;
- niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan;
- bepaalde kleren niet meer willen dragen;
- thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn;
- zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven.

De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden.

Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want 'het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden'.

Pestgedrag kan een aantal dieperliggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie;
- een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken;
- het moeten spelen van een niet-passende rol;
- een voortdurende strijd om de macht in de klas;
- een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op

een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd;

- een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau);
- een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid).

De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

4 Het pestprotocol

Uitgangspunten

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; het voltallige personeel van school, ouders/verzorgers en leerlingen.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waar binnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Docenten, onderwijsondersteunend personeel en leidinggevenden moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt.
5. De school heeft preventieve (les)activiteiten in het programma opgenomen.

De vijfsporenaanpak

De algemene verantwoordelijkheid van de school

Het PZL zorgt ervoor dat de medewerkers voldoende informatie hebben over pesten en het aanpakken daarvan. Het PZL zorgt voor een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen onze school zo optimaal mogelijk is waardoor een klimaat ontstaat waarin pesten bespreekbaar gemaakt kan worden. Alle medewerkers van het PZL vervullen een voorbeeldfunctie bij het signaleren en tegengaan van pestgedrag.

Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

Het probleem dat de leerling moet serieus genomen worden. Daarnaast moet uitgezocht worden wat er precies gebeurd is door hoor- en wederhoor toe te passen. De mentor-coach, of de leerlingcoördinator kunnen hierbij hulp bieden.

Het bieden van steun aan de pester

De pester dient geconfronteerd te worden met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester. Ook moet geprobeerd worden de achterliggende oorzaken helder te krijgen. De pester kan hulp aangeboden krijgen vanuit de mentor-coach, de leerlingcoördinator en/of eventueel de zorgcoördinator.

Het betrekken van de middengroep bij het pesten

De mentor bespreekt met de mentorklas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de mentorklas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug.

Het bieden van steun aan de ouders

Ouders/verzorgers die zich zorgen maken over pesten moeten serieus genomen worden. Indien gewenst krijgen zij adviezen vanuit school voor de ondersteuning van hun kind. Daarnaast werkt school samen met de ouders/verzorgers om het pesten aan te pakken.

5 Draaiboek pestprotocol

Om pestgedrag te voorkomen worden preventief de volgende stappen gezet:

- Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en schoolregels.
- Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden aan de mentor en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.
- De leerlingen van klas 1 ondertekenen het 'Anti-pest contract', zie bijlage 1.
- In de leerjaren 1 en 2 wordt aandacht besteed aan pesten en andere thema's die hiermee samenhangen aan de hand van een speciaal programma tijdens de mentorlessen. M.i.v. schooljaar 24-25 wordt het programma Gripp hiervoor ingezet.

Indien er een melding komt van pesten worden de volgende stappen gezet:

A. De mentor

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en de pester (zie bijlages 3 en 4). Indien gewenst/noodzakelijk wordt de leerlingcoördinator en de anti-pestcoördinator hierbij betrokken.
2. Wanneer het pesten aanhoudt: De mentor neemt contact op met de ouders van de pester en de gepeste, verzoekt hen om met hun kind te praten en betreft hen bij een mogelijke oplossing. Hierbij kan wederom de hulp van de leerlingcoördinator en de anti-pestcoördinator worden ingezet voor het meedenken over een mogelijke oplossing. Tevens wordt de afdelingsleider op de hoogte gesteld.
3. De mentor praat met de mentorklas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.

4. De mentor registreert in magister de acties, afspraken en afloop.

B. De anti-pestcoördinator

1. De anti-pestcoördinator kan, in onderling overleg, de mentor ondersteunen bij escalatie van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
2. De anti-pestcoördinator heeft, indien gewenst en in overleg met de mentor en de leerlingcoördinator, een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert een gesprek tussen beiden.
3. In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
 - Confronteren
 - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
4. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij bepaald gedrag vertoont, waardoor deze een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
5. De anti-pestcoördinator adviseert zo nodig de mentor om, zowel de pester als de gepeste, aan te melden via de zorgcoördinator bij het zorgteam.
6. De anti-pestcoördinator kan in overleg met de mentor en leerlingcoördinator, de mogelijkheden tot hulp met de ouders/verzorgers bespreken.
7. De anti-pestcoördinator koppelt alle informatie weer terug naar de mentor en leerlingcoördinator.

C. De leerlingcoördinator

1. De leerlingcoördinator en/of anti-pestcoördinator spreken met ouders/verzorgers en de mentor-coach de situatie, indien de mentor-coach het probleem niet heeft kunnen oplossen.
2. De leerlingcoördinator overlegt indien gewenst of noodzakelijk met de afdelingsleider.

D. De afdelingsleider

1. Indien de situatie na de interventie door de leerling- en/of anti-pestcoördinator niet is opgelost, wordt de afdelingsleider betrokken. In overleg met de leerling- en anti-pestcoördinator en de mentor-coach wordt bekeken welke stappen gezet worden om tot een oplossing te komen.
2. De afdelingsleider bepaalt eventuele sancties en blijft eindverantwoordelijk. Tevens monitort deze hoe de situatie na de interventie verloopt door een gesprek te hebben met de leerling en/of diens mentor-coach.

E. De taak van docenten en andere personeelsleden

De docenten en andere personeelsleden hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de mentor om hulp en overleg in gang te zetten.

Het hierboven weergegeven stappenplan is een algemene leidraad; als een interventie succes heeft, kunnen vervolgstappen achterwege blijven. Het in het stappenplan genoemde traject bij aanhoudend pesten is geen automatische; per leerling wordt bekeken welke maatregelen het meest passend zijn.

6 Digitaal pesten

In tegenstelling tot andere vorm van pesten, kunnen er bij digitaal pesten punten een rol spelen die aan de voorkant te beïnvloeden zijn door leerlingen. Door hiervoor bewustwording te creëren bij leerlingen en hun ouders/verzorgers kan digitaal pestgedrag wellicht vermindert of voorkomen worden.

Digitaal pesten is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. Digitaal pesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de ouders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Kinderen komen op steeds jongere leeftijd in aanraking met internet en de kans op digitaal pesten wordt daarmee groter.

Hieronder noemen we een aantal manieren waarop digitaal pesten plaatsvindt. Omdat de digitale wereld snel en voortdurend verandert, is deze lijst niet volledig. Er wordt digitaal gepest door middel van:

- pest-mail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen via e-mailberichten);
- stalking (= het stelselmatig lastigvallen van iemand door het blijven sturen van hate-mail of het dreigen met geweld in groep-apps;
- tijdens het gebruiken van het internet geconfronteerd worden met ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, gewelddadig materiaal etc.;
- online ongewenst contact met vreemden;
- webcam-seks (= beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden);
- hacken (=gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pest-mail).

Wat kan een leerling doen om digitaal pesten te voorkomen?

- Bedenk dat niet alles waar is, wat je op het internet tegenkomt.
- Gebruik een apart e-mailadres (bijv. hotmail) om jezelf te registreren op websites. Kies een emailadres dat niet je eigen voor- en achternaam volledig weergeeft.
- Wees zuinig op je wachtwoorden.
- Zorg dat je je wachtwoorden en inlognamen niet doorgeeft aan anderen of dat ze makkelijk te raden zijn. Zo kunnen anderen niet bij je website of e-mail. Als dit wel gebeurd is, neem dan contact op met de beheerder van de site.
- Gebruik altijd een bijnaam als je chat.
- Als je je vervelend voelt door iets dat je hebt gezien, vertel dat dan aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf altijd vriendelijk en eerlijk en scheld niet (terug).
- Verwijder onbekende mensen van je social media.
- Ga weg uit de chat als er iets vervelends gebeurt.
- Bel of mail niet zomaar met iemand die je van internet kent, en spreek niets af zonder dat je ouders dat weten.

- Verstuur geen flauwe grappen, dreig- of haatmail.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van het chatten kent. Dus, geef geen emailadressen, gewone adressen, namen (ook niet van school), telefoonnummers, wachtwoorden enz. Let vooral op bij foto's van jezelf: Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd worden en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn, ook als jij hem al weggehaald hebt. Foto's kunnen bewerkt worden zonder dat jij dat weet of wilt. Houd daar rekening mee!
- Gebruik geen webcam bij personen die je niet kent of vertrouwt. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien. Ze kunnen ook voor andere doeleinden gebruikt worden dan waarvoor jij ze gemaakt hebt.
- In bepaalde gevallen kun je naar de politie om aangifte te doen. Pesten kan zo hardnekkig zijn dat het pesten 'stalken' wordt genoemd. Dit is strafbaar. Ook het verspreiden van informatie die niet waar is (laster) en het verspreiden van informatie die privé is (smaad) is strafbaar. Voor meer informatie over aangifte doen: www.pestenislaf.nl
- Voel je niet schuldig als er iets vervelends gebeurt. Het is niet jouw schuld .

Het stappenplan voor de mentor na een melding van digitaal pesten

- Bewaar de berichten. Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (afdrukken, selecteren en kopiëren, what's app- gesprekken opslaan).
- Blokkeer de afzender. Leg de leerling zo nodig uit hoe hij/zij de pestmail kan blokkeren.
- Probeer de dader op te sporen. Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Neem contact op met de ICT-medewerker. Het is mogelijk om van het IP-adres van de e-mail af te leiden van welke computer het bericht is verzonden. Ook is er van alles mogelijk via de helpdesk.
- Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling.
- Adviseer aangifte. In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en dan kunnen de ouders aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl, tel: 0900-0101)
- Verwijs de pester en/of de gepeste door naar de anti-pest coördinator wanneer verdere begeleiding nodig is.

7 Bijlage 1 Anti-pest-contract

Anti-pestcontract

Klas:

Afspraken:

- *Ik respecteer ieder ander zoals hij/zij is.*
- *Ik scheld niemand uit.*
- *Ik roddel niet over anderen.*
- *Ik val anderen niet lastig, zowel verbaal, fysiek als online.*

Door mijn handtekening onder dit contract te zetten, beloof ik dat ik mijn uiterste best zal doen bovenstaande afspraken na te leven. Doe ik dat niet zal de school passende maatregelen nemen.

Naam en handtekening:

8 Bijlage 2 Meer informatie bij pesten

In de bibliotheek zijn verschillende boeken te vinden die te maken hebben met het thema Pesten, ondermeer van Carry Slee het boek 'Spijt!', van Ellen Tijsinger het boek 'Morgenster' en van Aidan Chambers het boek 'Tirannen'.

Er zijn ook links naar meer informatie betreffende pesten:

<http://www.pestenslaf.nl/>

<http://www.pestweb.nl> <http://www.stopdigitaalpesten.nl>

<http://pesten.startpagina.nl>

<http://helpwanted.nl>

<http://meldknop.nl>

9 Bijlage 3 Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Check op de feiten:

- Klopt het dat je gepest wordt? ((h)erkenning van het probleem)
- Door wie wordt je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders/verzorgers of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren.

Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met hen. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er iets in zichzelf dat de pester gelijk geeft. Besteed hier aandacht aan want niemand mag een ander klein maken zonder diens toestemming.

10 Bijlage 4 Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan.
- Achterliggende oorzaken boven water proberen te krijgen.
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren: confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde.

Confronteren is:

- probleemgericht en richt zich op gedrag wat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- relatiegericht: je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie, bijvoorbeeld; ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. Zeg nooit: Je bent heel gemeen. Je wilt duidelijk verder met de leerling. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken:

- Nadat het probleem benoemt is, richt je jezelf op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander?
- Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daar precies aan doen?

Tot slot:

- Biedt zo nodig hulp aan via de zorgcoördinator (op vrijwillige basis).
- **Maak duidelijk dat het pestgedrag moet stoppen.**
- Wees duidelijk dat er stappen volgen, via de leerlingcoördinator of afdelingsleider wanneer het pestgedrag niet stopt.